

Plan van aanpak Kansenkaart Watertoerisme

Inhoudsopgave

1. Aanleiding	pagina 1
2. Samenvatting brainstormsessie Ondernemers en belangengroeperingen 19 september 2012	pagina 2
3. Wat staat komende jaren op het programma van het watertoerisme?	pagina 3
3.1 Het aanwijzen van 6 bestemmingen voor diverse doelgroepen van het watertoerisme	pagina 4
3.2 Stimuleren van kleinschalige ondernemersinitiatieven	pagina 5
3.3 Bevorderen duurzaamheid	pagina 6
3.4 Regionaal knooppuntensysteem voor sloepen	pagina 6
3.5 Monitoring via Klanttevredenheidsonderzoek Pleziervaart	pagina 7
3.6 Veiligheidsvoorstellen	pagina 7
3.7 Promotie, Marketing Haarlem en Amsterdam Cruiseport	pagina 7
3.8 Pontje Schoterrog	pagina 7
4. Financiering	pagina 8
5. Bestemmingplannen, vergunningen, Rijnland.	Pagina 10
6. Conclusies	pagina 10

=====

1. Aanleiding

Met de Kansenkaart Watertoerisme uit 2008 is er een basis gelegd voor de kansen die het watertoerisme voor de stad biedt, vooral op economisch gebied. Het bevorderen van het watertoerisme is dan ook een doelstelling uit de programmabegroting 2010-2014 om meer toeristen naar Haarlem te trekken. Met het plan van aanpak Kansenkaart 2010-2013 is een eerste invulling gegeven aan het benutten van de kansen. Zo zijn er nieuwe doelgroepen naar Haarlem gehaald door faciliteiten te bieden (zoals de riviercruisevaart), is het aantal rondvaartafmeerplekken toegenomen en kregen kleinschalige initiatieven de kans om zich te ontwikkelen, zoals bijvoorbeeld elektrische verhuur van sloepen. In de planning staat nog de passantenhaven met havenfaciliteiten van het Scheepmakerskwartier (2014). De vraag is of Haarlem er baat bij heeft om zich verder door te ontwikkelen op het gebied van watertoerisme. Uit de brainstormsessie watertoerisme van 19 september 2012 waarbij ondernemers en belangenorganisaties aanwezig waren, blijkt dat deze vraag volmondig met "ja" beantwoord kan worden. Daarbij is het een gegeven dat het watertoerisme een groeimarkt is, getuige de enorme ontwikkeling die de riviercruisemarkt ondergaat en de vele Haarlemmers die een ligplaats voor een sloep hebben of op de wachtlijst hiervoor staan. Haarlem is daarbij extra aantrekkelijk, vanwege de setting in de monumentale binnenstad, de staande Mastroute die door de binnenstad gaat, en de aantrekkelijke ligging in de Metropoolregio.

2. Samenvatting brainstormsessie Ondernemers en belangengroeperingen 19 september 2012.

Een korte impressie in beknopte vorm, wat er zoal op deze avond naar voren kwam:

- Besef dat watertoerisme van belang is voor de stad, draagvlak bij vele partijen die aanwezig waren, met verschillende accentlegging.
- Er is veel creativiteit in de stad, ondernemers willen graag. Als er goed plan is, valt er best over financiering te praten. Voorbeeld Alkmaar waar ondernemers zelf steiger hebben betaald.
- Creatief plan is om bij braakliggende terreinen waar bouwplannen vanwege recessie staken, tijdelijk voor 5 tot 10 jaar initiatieven mogelijk te maken. Gaat om mobiele units, die daarna weer makkelijk op te ruimen/verplaatsen zijn. Figeer aan Zee (met o.a. stadscamping, stadsstrandje met horeca, stadslandbouw, kampeerachtige faciliteiten en afmeer mogelijkheden) roep ondernemers op.
- Riviercruisevaart staat nog in de kinderschoenen, nu gaan oogsten, omdat faciliteiten klaar zijn. Hoorn heeft 350 riviercruiseboten per jaar! ACP wil graag sessie in Haarlem organiseren met ondernemers, touroperators, citymarketing etc. om partijen bij elkaar te brengen. Wij liggen dichtbij Schiphol en zouden start en eindpunt kunnen worden in een route.
- Bootjes willen afmeren direct bij de voorzieningen. Hier zijn verbeteringen mogelijk. Voorbeeld is entree bij Raaks via water, bij winkelstraten zou je even je sloepje moeten kunnen vastmaken, bij de Damstraat is het heel lastig aan de kade te komen.
- Elektrisch varen heeft de toekomst. Groeisector. Afmeerplekken met oplaadpunten
- In zijn algemeenheid, meer passantenplekken en faciliteiten.
- Er is een wachtlijst van 700 mensen die een ligplaats willen (nu 1650 beschikbaar).
- Citymarketing gaat meer met watertoerisme doen, leuke contacten opgedaan.
- Bij Haarlem past een waterevenement. Vaardagen waren succesvol, probleem waren de hoge kosten, door allerlei eisen vergt dit een professionele organisatie en hoe krijg je boten naar Haarlem voor dit evenement. Idee van regionaal samenwerken en bijvoorbeeld de Holland Vaarweek, waarmee meerdere steden aangedaan worden. Ook kleinschalige initiatieven, dit jaar Burgwalconcert, ook voorheen Bakenesser concert.
- De vaarrecreant vergrijst. Er zijn nog weinig mogelijkheden voor gehandicapte vaarder.
- Haarlem heeft al veel gerealiseerd en er zit nog meer in de planning, zoals de stadshaven van het project Scheepmakerskwartier.
- In vergelijking met andere steden heeft Haarlem een voorsprong als het gaat om ondernemersinitiatieven en kleinschalige rondvaarten. Dit leeft enorm in Haarlem.
- Kansen liggen in het toervaartnet. Zorgen dat de ruim 7.000 boten langer in Haarlem verblijven en niet alleen doorvaren. Dit ook goed meten. Bedenk dat 85% van bestedingen ten goede komen aan middenstand, slechts 15% aan gemeente. Is nergens kostendekkend voor gemeente.
- Er zijn vele favoriete plekken in Haarlem. Niet alleen binnenstad, maar ook daarbuiten. De gebiedsvisies bieden aanknopingspunten, zoals de oostdiaal, zodat ook de oostkant van Haarlem betrokken wordt (nabij Saplaza).
- Andere manieren van financieren. Het is niet meer vanzelfsprekend dat overheid alles betaalt. Dat kan ook niet meer in deze tijd van bezuinigingen. Steeds vaker wordt gekeken of toekomstige gebruikers kunnen meebetalen bij voorbaat al.

- Minder striktere regels, waardoor initiatieven makkelijker van de grond komen. Is het echt zo dat openbare voorzieningen ook daadwerkelijk alleen door overheid mogen worden aangelegd? Kunnen ondernemers, vrijwilligers etc. dit ook zelf?
- Kunnen aan ondernemers met initiatieven ook zekerheden geboden worden voor langere termijn? (Bedrijfszekerheid).
- Er is een platform van ondernemers nodig die goed samenwerkt en meehelpt om bijv. arrangementen op te stellen voor touroperators t.b.v. cruisevaart. ACP gaat een sessie organiseren.
- Ligplaatsen in Haarlem erg goedkoop. Idee dat er heel weinig vaarbewegingen zijn. Gebruiken de mensen hun boot wel?

Bovenstaande input is dus verkregen uit de brainstormsessie Watertoerisme met ondernemers en belangenorganisaties op 19 september 2012, maar daarnaast ook uit een vaartocht met enkele ondernemers. Haarlem is sterk aan het water als het om ondernemersinitiatieven gaat. Er is besef in de stad dat het watertoerisme bijdraagt aan een aantrekkelijke stad. De ideeën zijn talrijk, de uitdaging is de komende 3 jaar keuzes te maken die haalbaar zijn en een bijdrage leveren aan de economie. Lag in de afgelopen 3 jaar de focus op de Spaarndamseweg, deze keer zal de nadruk liggen op het centrum, maar daarnaast liggen er ook kansen in gebieden buiten het centrum, zoals de Drijfriemenfabriek en het Figeeterrein. Maar ook het Nautisch kwartier Scheepmakersdijk, een project dat al in de uitvoering zit geeft een impuls aan het watertoerisme.

Belangrijk is dat de aantrekkelijke plekken in de stad, of plekken waar wat te doen is of het nu om winkelen horeca, museabezoek of picknicken gaat, ook daadwerkelijk per boot **bereikbaar** zijn. De watertoerist moet uitgenodigd worden om geld te besteden.

Tijdens een dagje varen geeft men gemiddeld per persoon € 29 uit. Het meeste geld gaat uit naar boodschappen, gevolgd door scheepsbenodigdheden, maar een derde belangrijke uitgave is de horeca. Bij vakanties op eigen boot zijn de gemiddelde bestedingen zelfs € 75 per dag per persoon.

In deze tijd van bezuinigingen, kan niet meer van de gemeente verwacht worden dat de gemeente in haar eentje voorzieningen kan realiseren. De economie van de stad vaart er wel bij, daarom wordt ook gekeken wat gezamenlijk met derden zoals ondernemers, bedrijven, organisaties, provincie of wellicht rijk opgepakt kan worden.

3. Wat staat komende jaren 2013-2016 op het programma van het watertoerisme?

Voor de komende 3 jaar ligt het accent op de bereikbaarheid van aantrekkelijke plekken in de stad via het water en het blijven stimuleren van ondernemersinitiatieven. Veiligheid en duurzaamheid zijn hierbij belangrijke thema's en promotie blijft van belang om toeristen te blijven trekken. Ook kijkt Haarlem over de gemeentegrenzen heen en is aansluiting van het regionale knooppuntensysteem voor sloepen op de omliggende regio's van belang (met als voorbeeld het succesvolle knooppunten bewegwijzeringssysteem voor fietsers).

De volgende onderwerpen staan voor het watertoerisme 2013-2016 op de agenda:

- a. Het aanwijzen van 6 bestemmingen voor diverse doelgroepen van het watertoerisme
- b. Stimuleren van kleinschalige ondernemersinitiatieven
- c. Bevorderen duurzaamheid
- d. Regionaal knooppuntensysteem voor sloepen
- e. Monitoring via Klanttevredenheidsonderzoek Pleziervaart
- f. Veiligheidsvoorstellen
- g. Promotie, Haarlem Marketing en Amsterdam Cruiseport
- h. Pontje Schoterog

Ad. 3.1. het aanwijzen van 6 bestemmingen voor diverse doelgroepen van het watertoerisme

De volgende 6 bestemmingen op de diverse locaties dragen bij aan het verder ontwikkelen van het watertoerisme voor diverse doelgroepen voor de komende 3 jaar:

- a. Het Raaksgebied voor rondvaarten en sloepen
- b. Het station voor waterpendeldiensten (in het verlengde van de Jansstraat, aan de Kloppersingel)
- c. Het Figeeterrein, zuidkant Waarderpolder voor motorchartervaart, passanten en rondvaarten
- d. Molen Adriaan voor rondvaarten en passanten i.p.v. Kotterclub (vanaf september 2015)
- e. De Drijfriemenfabriek voor sloepen en rondvaarten
- f. Het Dolhuys voor verhuur van maximaal 5 sloepen

Hieronder worden de verschillende locaties toegelicht en worden de mogelijkheden beschreven voor investeringen ten behoeve van de aanlegmogelijkheden voor diverse doelgroepen. De gemeente investeert vanwege de bezuinigingen niet in deze locaties, en laat dit aan de markt over.

Het nieuwe winkelgebied in de **Raaks** is nog niet via het water ontsloten, terwijl hier juist kansen liggen voor rondvaarten en sloepen. Door deze afmeerlocatie is een lengte van 33 meter mogelijk met een steiger (half over de oever) met een trap bij de Raaksbrugzijde, i.v.m. de oversteeklocatie. De rondvaart meert dan bij de brugzijde af, de sloepen ten zuiden daarvan, maar maken gebruik van 1 trap. De kosten worden geraamd op maximaal € 70.000, zo mogelijk met electravoorzieningen. Een sloepenrondje binnenstad behoort dan tot de mogelijkheden, want door de vele vaste ligplaatsen in het centrum is er helaas geen ruimte voor vrije plekken, zoals aan het uiteinde van de winkelstraten die aan de rode loper liggen. Op termijn zou nog wel onderzocht kunnen worden of vaste ligplaatsen die op aantrekkelijk plaatsen voor het sloepenrondje binnenstad verplaatst kunnen worden, maar voornamelijk zijn hiervoor geen alternatieven. Naar schatting levert deze sloepenlocatie per jaar ca. € 7.500 tot € 15.000 aan economische bestedingen op.

Door een afmeerlocatie voor kleinschalige rondvaarten direct achter **het station** te realiseren, wordt het station via het water ontsloten en zijn diverse pendeldiensten naar andere interessante plekken in de stad mogelijk. De ondernemers van het Figeeterrein hebben interesse, evenals de Post Verkadegroep. Ook zal de locatie aanleiding zijn om diverse waterarrangementen vanuit het station te realiseren. De kosten voor de steiger worden op maximaal € 30.000 geraamd.

De **Waarderpolder** (zuidkant Figeeterrein) is nog niet bereikbaar via het water, terwijl er wel behoefte is om aan deze kant van de stad af te meren. Zo zijn Amerikanen dol op het draai-orgelmuseum dat direct achter de afmeerlocatie ligt. Het ondernemersinitiatief "Fige aan Zee", een tijdelijk gebied, waarin allerlei leisure functies worden ondergebracht (o.a. horeca, kamperen, stadslandbouw), vraagt ook om bereikbaarheid via het water. Naast de beoogde fietsersbrug over de Industriehaven, is een afmeerlocatie voor sloepen en charters/rondvaarten gewenst. De totale lengte aan de oever bedraagt 160 meter, waarbij 2 x 50 meter voor charters wordt ingepast (met afmeerpalen) en 60 meter ingevuld wordt voor rondvaart en ongeveer 10 kleinere boten (passanten) met 10 bruggetjes om op de kade te komen. De kosten zijn op € 100.000 geraamd. De economische bestedingen worden bij 26 charters extra, per jaar op € 67.158 geschat (per schip € 2.583 conform bestedingenrapport ACP, 2013). De kleinere boten op deze locatie zullen een bestedingseffect van ca. € 15.000 per jaar opleveren.

Molen de Adriaan is niet bereikbaar voor rondvaarten en passanten, terwijl hier grote behoefte aan is, immers de molen is een attractie die men ook graag vanaf het water wil bezoeken. De Kotterclub ligt met 3 ligplekken voor kotters (waaraan gewerkt wordt) direct voor de molen, terwijl uit toeristisch oogpunt een afmeerplek voor rondvaarten en passanten direct voor de molen gewenst is. Het contract van de Kotterclub loopt in september 2015 af en dit biedt gelegenheid om de locatie vrij te houden voor rondvaarten en passanten. De vraag is of er alternatieven zijn voor de Kotterclub. Vooralsnog zijn deze mogelijkheden er niet in het centrum en of er ligplaatsmogelijkheden buiten het centrum zijn, is nog niet bekend. Met de komst van de passantenhaven in het Scheepmakerskwartier, zullen meer passanten dichtbij de Molen kunnen afmeren, maar er is toch nog een behoorlijke afstand, omdat aan de zuidkant van de vergrote haven niet afgemeerd kan worden. De sanitaire voorzieningen in het pand Scheepmakerskwartier 4 worden voor passanten beter bereikbaar, indien men voor de molen kan afmeren. Ook de riviercruisemarkt is geïnteresseerd in de locatie Molen de Adriaan om met een rondvaartboot op deze locatie te kunnen afmeren. De conclusie is dat het (water)toerisme beter is gediend met de locatie Molen de Adriaan als afmeermogelijkheid dan als zichtlocatie van historische schepen.

De Drijfriemenfabriek met de insteekhaven is een uitstekende locatie voor kleinschalige ontwikkeling van het watertoerisme. Door de unieke ligging aan het water van dit perceel, biedt dit gelegenheid om ook sloepen te verhuren, dan wel ruimte te maken om passanten te laten afmeren. Het is nog onduidelijk welke ontwikkeling er in de Drijfriemenfabriek komt. Een plan voor een boutiquehotel is gestrand, momenteel wordt het pand dat nog in eigendom is van de gemeente gebruikt door ondernemers van het Stadsstrand, die ook plannen hebben neergelegd voor repetitieruimtes voor muziek. (popmuziek). Het is aan de ondernemer die de Drijfriemenfabriek verder ontwikkelt, of deze de kansen voor sloepen en/of passanten verder gaat benutten.

Het museum het Dolhuys met horeca, ligt heel mooi aan het water, en is tot nu toe via water bereikbaar voor kleinschalige rondvaarten. Achter het museum ligt een afmeersteiger voor rondvaarten. Zo biedt de Post Verkadegroep de museumboot aan, met rondgang langs 3 musea in Haarlem. Omdat het museum in de monumentale Bolwerken ligt, zijn grootschalige ontwikkelingen hier niet denkbaar. Maar kleinschalige sloepenverhuur kan versterkend werken voor het museum en andersom. De museumdirecteur staat positief tegenover kleinschalige ontwikkelingen aan het water. Elektrische sloepenverhuur (maximaal 5) past uitstekend op deze locatie en zal niet alleen uitnodigend kunnen zijn voor toeristen, maar ook voor de eigen inwoners om een vaartochtje te

combineren met een museumbezoekje of horecabezoek. Greenjoy, de onderneming die in 2012 is begonnen met elektrische sloepenverhuur bij de Schouwburg, heeft grote interesse in deze locatie. In de winter zullen de sloepen uit het water gehaald worden. De ondernemer zal zelf voor de faciliteiten (Electra) moeten zorgdragen.

ad.3.2 Stimuleren van kleinschalige ondernemersinitiatieven

In de afgelopen jaren zijn er nieuwe initiatieven ontstaan op of aan het water. Zo zijn er diverse kleine rondvaartbedrijfjes ontstaan, en zijn er ondernemers gestart met sloepenverhuur en waterfietsenverhuur. Ook het stadsstrand is een goed voorbeeld van een mooi initiatief aan het water, welke nog versterkt zou kunnen worden als hier ook boten kunnen afmeren. Door de combinatie van afmeerplekken met voorzieningen zoals horeca, musea en ander aantrekkelijk plekken in de stad, zullen de vaarbewegingen en ook de bestedingen toenemen.

Doordat Haarlem een aantrekkelijke stad is aan het water, komen er ook initiatieven die nieuwe doelgroepen aantrekken. Zo is het "suppen", (jezelf voortbewegen op een plank op het water, geheten stand-up-paddling) een nieuwe vorm van waterrecreatie. De locaties Mooie Nel, Molenplas en Badmintonpad zouden geschikt kunnen zijn als vaste locaties voor verhuur van sup-activiteiten. Op deze locaties heeft een dergelijk aanbod een meer recreatief karakter. Hierbij dient opgemerkt te worden dat dit op Schoterog niet mag leiden tot extra bebouwing. Wanneer het slechts om "het laden en Lossen" gaat van supplanken en het niet om vaste verhuurlocaties gaat, kunnen ook plekken in de stad gebruikt worden, waar men gemakkelijk het water in kan gaan, zoals Bolwerken/Schotersingel. Voor de grasbermen heeft dit geen of weinig impact. Het aanbieden van sup-activiteiten heeft dan meer een toeristisch karakter. Wellicht is deze activiteit ook voor bedrijfsuitjes interessant. Hiervoor is dan ook geen exploitatievergunning van de Havendienst nodig. Suppen op het Spaarne is niet verboden, maar het scheepvaartverkeer mag geen hinder ondervinden. De Havendienst kan in bepaalde situaties ingrijpen als het suppen onveilige situaties dreigt op te leveren.

Bij het stimuleren van ondernemersinitiatieven gaat het dan niet om het subsidiëren hiervan, maar wel om het actief stimuleren van bepaalde locaties in de stad voor bepaalde vormen van watertoerisme en de medewerking verlenen met procedures.

ad. 3.3 Bevorderen Duurzaamheid

Elektrisch varen heeft de toekomst. Deze doelgroep zal steeds groter worden. Dit kan gestimuleerd worden door openbare afmeerlocaties van elektrische oplaadmogelijkheden te voorzien. Vanwege bezuinigingen zitten deze voorzieningen er voorlopig niet in en zal dit aan de markt overgelaten worden. Ook ondernemers spelen op duurzaamheid in en de gemeente kan hierin sturend zijn, bijvoorbeeld bij aanbestedingen. Daarom wordt op de nieuwe locatie van kleinschalige verhuur bij het Dolhuys bewust ingezet op elektrische sloepenverhuur. Ook zal bij de realisering van de nautische voorzieningen zoveel mogelijk het hergebruik van materiaal gestimuleerd worden.

ad. 3.4 Regionaal knooppuntensysteem voor sloepen

De bewegwijzering voor sloepennetwerken is in opkomst. Ten zuiden van Haarlem (Hollands Plassengebied) is een dergelijk knooppuntenbewegwijzeringssysteem (vergelijkbaar met het

bekende fietsknooppuntensysteem) al enkele jaren geleden ingevoerd. De regio ten noorden van Haarlem (Laag Holland) volgt in 2014. Steeds meer regio's in de Randstad volgen. De Randstad loopt hierbij voorop in vergelijking met Friesland, waar dit systeem nog niet is ingevoerd. Voor de regio rondom Haarlem is het van belang om hierop aan te sluiten, anders ontstaat een blinde vlek rondom Haarlem. Haarlem is een sloepenstad bij uitstek, met de 1.530 ligplaatsen in grachten en singels en de 800 wachtenden en momenteel 4 verhuurlocaties. Rondom Haarlem zijn in 2006 al regionale routes voor kano's en gedeeltelijk voor sloepen uitgezet (de Molenroute en Bollenroute). De verwachting is dan ook dat er al veel basisinformatie ligt om een dergelijk bewegwijzeringssysteem in de regio Haarlem op te zetten. Nadere uitwerking met kostencalculatie is gewenst. Momenteel verricht Recreatie Noord Holland NV een verkennend onderzoek uit naar een regionaal sloepennetwerk in Zuid-Kennemerland. Of het daadwerkelijk tot het invoeren van dit sloepennetwerksysteem zal komen, hangt af van de bereidheid van de diverse gemeenten, provincie en ondernemers om hieraan mee te willen doen en de mogelijkheden om hiervoor budgetten in te zetten. De eerste indicatie is dat het invoeren van het netwerk circa € 100.000 gaat kosten, waarvan ongeveer € 75.000 naar inrichtingsborden/kaarten gaat en circa € 25.000 aan personele kosten (trekker). Het jaarlijkse beheer wordt op circa € 21.000 geschat, waarvan naast onderhoud, ook promotie een onderdeel uitmaakt. Conform een objectieve verdeelsleutel tussen de diverse deelnemers, zou de Haarlemse bijdrage ca. € 20.000 bedragen, bij 50% subsidie van de provincie zal dit € 10.000 zijn. Het jaar 2014 wordt als oriëntatiejaar gebruikt om de resultaten van het verkennend onderzoek bij de omliggende gemeenten onder de aandacht te brengen en de subsidiemogelijkheden bij de provincie af te tasten. Op zijn vroegst zou dan in 2015/2016 het systeem ingevoerd kunnen worden. Vooralsnog heeft Haarlem zelf nog geen financiële dekking van de Haarlemse bijdrage.

ad. 3.5 Monitoring via Klanttevredenheidsonderzoek Pleziervaart

In 2010 heeft in opdracht van Onderzoek en Statistiek een Klanttevredenheidsonderzoek Pleziervaart plaatsgevonden. In 2013 zal opnieuw dit onderzoek uitgevoerd worden, om te kunnen blijven meten hoe pleziervaarders Haarlem ervaren. Het is een goed meetinstrument voor het watertoerismebeleid. In oktober zijn de resultaten van dit onderzoek bekend geworden. De klanttevredenheid is in 3 jaar tijd gestegen van een 7,0 naar een 7,4. Verbeteringen ziet de pleziervaarder het liefst (scoren relatief het minst, maar wel voldoende) in informatievoorzieningen als wifi en meer sanitaire voorzieningen. Dit betekent dat de pleziervaarder Haarlem erg waardeert als bezoekersstad en de faciliteiten aan het water. In 2016 zou een dergelijk onderzoek opnieuw gehouden kunnen worden, om de effecten van dit plan van aanpak te kunnen meten.

ad. 3.6 Veiligheidsvoorstellen

Uit veiligheidsoverwegingen omdat het drukker wordt op het water, was aanvankelijk het voorstel om de Bakenessergracht en de Burgwal eenrichtingsverkeer over het water in te voeren. Het idee was dan dat de invaarrichtingen de Gravenstenenbrug en de Langebrug zouden worden, omdat daar weinig zicht is op het Spaarne. Naar aanleiding van de inspraak is de visie op het invoeren van eenrichtingsverkeer gewijzigd. Er wordt op bovengenoemde wateren, die smal zijn, langzaam gevaren, zodat de veiligheid niet in het geding komt.

ad. 3.7 Promotie, Haarlem Marketing en Amsterdam Cruiseport

Haarlem participeert in het marketing- en promotieprogramma van Amsterdam Cruise Port, samen met de provincie en 7 andere Noord-Hollandse gemeenten. Haarlem is sinds 2012 bereikbaar voor de

riviercruisevaart (boten tot 110 meter). De riviercruisevaart in Haarlem staat nog in de kinderschoenen en deelname aan ACP voor opnieuw 3 jaar zal voor Haarlem van belang zijn om boten naar Haarlem te trekken. De rivier-en motorchartervaart zijn grote groeisectoren. Ondanks de recessie is het aantal aanlopen van riviercruiseboten t.o.v. 2010 met ruim 10 % gegroeid. De omzet van de Riviercruisevaart in Noord-Holland bedraagt in 2012 ruim 49 miljoen euro, de motorchartervaart heeft een omzet van ruim 5 miljoen euro. Per schip wordt gerekend met ruim € 22.000 aan bestedingen. Per charterschip is dit ruim € 2.500. (bron: economische impact riviercruise-en motorchartervaart in Noord-Holland in 2012, ACP). Op dit moment (december 2013) van heeft Haarlem 15 boekingen gehad en staan er voor 2014 4 reserveringen. In een stad als Alkmaar (die al jaren voor riviercruisevaart bereikbaar is) worden jaarlijks zo'n 100 schepen ontvangen. Voor Haarlem moet op den duur ook 50 tot 100 schepen haalbaar kunnen zijn. Haarlem heeft al een langere traditie van motorchartervaart, en komt na Amsterdam op de 2^e plaats met 350 schepen in 2012. Met Haarlem Marketing en ACP worden afspraken gemaakt om Haarlem te promoten voor rivier-en motorchartervaart. De riviercruisemarkt zit complex in elkaar, van belang is dat Haarlemse ondernemers zich bewust worden van de grote potenties die de riviercruisemarkt met zich meebrengt. In het prestatiecontract met Marketing Haarlem zullen afspraken gemaakt worden voor het watertoerisme. Van belang is dat de watertoerist weet waar alle voorzieningen zich bevinden, en hoe ze bereikbaar zijn. Dit geldt bijvoorbeeld ook voor de sanitaire voorzieningen, die in Haarlem beperkt zijn. Door goede informatie hierover te verstrekken, weet de watertoerist waar en hoe de voorzieningen te bereiken zijn. Onder andere via een vernieuwde havenkrant in 2014 pakt Haarlem Marketing in samenwerking met de gemeente een versterkte promotie en informatieverstrekking voor de watertoerist op.

ad. 3.8 Pontje Schoteroog

Het recreatieve pontveer in Zijkanaal C blijkt niet goed te functioneren, omdat het te weinig bezoekers trekt. Recreatie-Noord-Holland heeft besloten om in 2013 de verplaatsing van dit pontveer naar de Mooie Nel (naar Fort Zuid), met mogelijke exploitatie door een (nieuwe) derde partij te onderzoeken. Voor Haarlem zou dit betekenen dat Schoteroog beter ontsloten wordt voor fietsers en wandelaars in het recreatie seizoen. (recreatienota Haarlem, 1997). Nu ook een horecavestiging op Schoteroog tot de mogelijkheden behoort, biedt dit kansen om Schoteroog beter voor de recreatie te kunnen benutten. Voorlopig heeft recreatie Noord-Holland het pontveer op Zijkanaal C uit de vaart genomen en opgeslagen, zodat dit veer ingezet kan worden, zodra een locatie geschikt is. Schoteroog is te zijner tijd wanneer horeca ontwikkeld is, een interessante locatie voor het pontveer.

4. Financiering

De kosten voor de nautische voorzieningen op de locaties Raaks (€ 70.000), station (€ 30.000) en Figeeterrein (€ 100.000) worden op maximaal € 200.000 geraamd. Deze investering kan in 20 jaar afgeschreven worden. De gemeente laat deze investering aan de markt over, immers de markt heeft het meeste baat bij de opbrengsten, die uit de bestedingen komen. Op dit moment zijn de investeringen in het kader van de bezuinigingen, voor de gemeente niet haalbaar. Bijdragen van meerdere partijen, vergroten de realisatiekansen. De voorzieningen bij het Figeeterrein en de faciliteiten bij de Raaks kwamen bij de provincie mogelijk voor subsidie in het kader van de WED-

regeling (Water als Economische Drager), echter omdat de gemeente niet beschikte over de cofinanciering zijn er geen aanvragen hiervoor ingediend.

De ondernemers en winkeliers hebben er baat bij dat hun voorzieningen bereikbaar zijn voor de watertoerist. In het convenant binnenstad staat het uitvoeringsplan watertoerisme 2013-2016 aangegeven als actiepunten ten behoeve van de economisch versterkt binnenstad. Hierin wordt vermeld dat er gedacht wordt aan:

- meer afmeerplekken
- Uitbreiden verhuurlocaties sloepen
- Inzetten op elektrisch varen, onder meer met elektrische oplaadpunten
- Varen aantrekkelijk maken zodat het aantal vaarbewegingen stijgt
- Bestedingen door watertoerist stimuleren door voorzieningen nog beter bereikbaar te maken
- De waterrecreant verleiden langer in de stad te blijven. Nu vaart zo'n 80% door.
- Nieuwe mogelijkheden meenemen in promotie

Samenwerking tussen diverse partijen in de stad, ook op financieel gebied, zullen de uitvoeringskansen voor het watertoerisme vergroten. Om een indicatie te geven wat de economische bestedingen zijn van de huidige motorchartervaart en de riviercruisevaart in 2012: Riviercruise 2 aanlopen: $2 \times € 22.259 = € 44.518$. Motorchartervaart $350 \times € 2.583 = € 904.050$. Totaal riviercruisevaart en motorchartervaart 2012: € 948.568. Een riviercruiseschip levert € €22.259 aan bestedingen op en een motorchartervaartschip levert € 2.583 op (bron: ACP, onderzoek economische impact riviercruise-en motorchartervaart in Noord-Holland, 2012) Met circa 6.400 boten per jaar (2012), die Haarlem aandoen, waarbij per dag per persoon € 75 per dag wordt besteed (bron: onderzoeksbureau Vrolijk, Kenniscentrum Kusttoerisme en HISWA: brochure-uitgave "Daarom Watersport", 2012) zal bij bezetting van 2 personen per boot een besteding omgaan van € 960.000.

Over hoelang men in Haarlem afgemeerd blijft liggen zijn geen gegevens bekend, dus passanten kunnen ook slechts enkele uren in Haarlem vertoeven, of meteen doorvaren. Als 20% van het aantal boten een dag verblijft dan komen de bestedingen uit op $0,2 \times € 960.000 = € 192.000$. Voor de Haarlemse economie is het van belang om passanten zolang mogelijk in de stad te houden, want dan zullen de bestedingen toenemen.

Als de 1.600 Haarlemse bootbezitters met 2 personen slechts 1 dagje gaan varen, levert dit bij besteding van gemiddeld € 29 per persoon (bron: Daarom waterport, 2012, bureau Vrolijk, Hiswa en Kenniscentrum Kusttoerisme) al € 92.800 op voor de stad.

Dit betekent de totale bestedingen indicatief **ten minste** in 2012 $€ 948.568 + € 192.000 + € 92.800 = € 1.233.368$, =. Hierbij zijn de verhuurbedrijven en rondvaarten nog niet meegerekend.

Het cijfer is indicatief, in de praktijk zullen de bestedingen waarschijnlijk hoger zijn.

In maart 2013 staan al 14 riviercruiseschepen gereserveerd. Deze zullen € 311.626 aan bestedingen genereren.

De 3 nieuwe locaties in de stad, die € 200.000 aan investeringen opleveren, zullen naar inschatting tenminste $€ 67.158 + € 15.000 + € 15.000 = € 97.158$ per jaar aan bestedingen opleveren.

5. Bestemmingsplannen, vergunningen, Rijnland

Indien de 6 locaties nog niet in het bestemmingsplannen als zodanig voor de functie waterrecreatie zijn aangeduid, zal medewerking verleend worden in de procedure-aanvragen. Er zal indien nodig vroegtijdig overleg met het Hoogheemraadschap plaatsvinden.

Bij particuliere initiatieven voor het watertoerisme blijft constructieve medewerking vanuit de gemeente van belang om kleinschalige initiatieven van de grond te krijgen.

6. Conclusies

1. Watertoerisme heeft een positief effect op de economie. De stad wil graag verder met dit onderwerp. Ruwweg levert het watertoerisme de stad tenminste € 1.500.000 per jaar aan bestedingen op en daarbij zijn de particuliere verhuurbedrijven nog niet meegerekend.
2. Er zijn veel creatieve ideeën in de stad, het is van belang om ondernemers te blijven faciliteren hierbij. Haarlem staat erom bekend sterk te zijn in het faciliteren van kleinschalige initiatieven. Door 6 nieuwe plekken aan te wijzen voor watertoerisme, zullen vaarbewegingen en nieuwe initiatieven op gang komen. Dit zal naar schatting tenminste € 100.000 per jaar aan extra aan bestedingen opleveren.
3. Faciliteiten voor watertoerisme kunnen mede een aanjager zijn voor verdere gebiedsontwikkeling, zoals bijvoorbeeld het Figeeterrein.
4. Promotie op het gebied van watertoerisme zal de komende jaren versterkt worden. Met Haarlem Marketing zullen hier nadere afspraken over gemaakt worden. De riviercruisemarkt blijft een belangrijk aandachtspunt in de promotie. Per schip dat Haarlem bezoekt, levert dit € 22.259 aan bestedingen op. Een motorcharterschip levert per schip € 2.583 op. Op dit moment zijn de bestedingen die de motorchartervaart met zich meebrengt groter dan de riviercruise. De motorchartervaart levert jaarlijks bijna € 1 miljoen aan bestedingen op, de riviercruisevaart (anno maart 2013) levert ruim € 300.000 aan bestedingen op (bij 14 boten). De komende jaren wordt het een uitdaging om meer riviercruiseschepen naar Haarlem te krijgen. Wil Haarlem met de riviercruisevaart ook € 1 miljoen aan bestedingen ontvangen, dan zullen circa 45 boten Haarlem aan moeten doen. Meer dan 2 miljoen euro aan bestedingen voor de stad behoort dan tot de mogelijkheden.
5. Nadere uitwerking regionaal knooppuntensysteem voor sloepen is gewenst.
6. In deze tijd van bezuinigingen zoekt de gemeente partners in de stad. De investeringen voor de komende jaren zijn in vergelijking met afgelopen jaren gering (€ 200.000), maar laat deze vanwege de bezuinigingen voornamelijk aan de markt over. Hoe meer financiële partners, hoe groter de haalbaarheid. Afhankelijk van de beschikbaarheid van middelen en bijdragen van marktpartijen, zal dit plan in zijn geheel, dan wel gedeeltelijk uitgevoerd kunnen worden.